

Полусмяк Ю. І.
кандидат економічних наук, доцент
Пономарьова К. С.
студентка
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна

ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»

Торгівельна мережа «АТБ» налічує понад 1000 магазинів в 279 населених пунктах 24 областей України та продовжує демонструвати найвищі темпи зростання. Дії з боку конкурентів або нових учасників ринку впливають на конкурентну перевагу та ефективність будь-якої компанії. ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» постійно аналізує поведінку клієнтів та відповідно адаптує свою стратегію ведення бізнесу. Продовжує пристосовувати та впроваджувати інновації для вдосконалення мережі до потреб клієнтів у всіх форматах. Компанія, на постійній основі виявляє та ефективно реагує на пріоритети клієнтів щодо ціни, асортименту продукції, доступності та сервісу, задля уникнення негативного впливу на взаємовідносини з клієнтами, попит на продукцію компанії, конкурентоспроможність та на частку ринку і зростання бізнесу. Продукція магазинів мережі, постачається з широкого спектру вітчизняних і міжнародних постачальників [1]. Компанія намагається знаходити кваліфікованих постачальників, які дотримуються чинного законодавства, включаючи закони про працю, безпеку та охорону навколишнього середовища, а також відповідають стандартам ТОВ «АТБ-МАРКЕТ». Якщо продукція, яку продає ТОВ «АТБ-МАРКЕТ», не є безпечною або не відповідає очікуванням клієнтів, з'являється загроза втратити клієнтів або нести відповідальність за будь-які ушкодження клієнтів, які користуються або споживають продукт ТОВ «АТБ-МАРКЕТ». Будь-яку втрату довіри з боку клієнтів важко і дорого відновити. Тому ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» щомісячно проводить лабораторні випробування, під час яких перевіряється якість продукції та пакувальний матеріал. Також однією з форм контролю якості продукції в торговій мережі «АТБ» є проведення аудиту системи якості на всіх постачальниках-виробниках [2].

В процесі дослідження проаналізовано особливості практичної реалізації методу оцінки конкуренції на основі побудови карти стратегічних груп (КСГ), а також надано конкретні рекомендації з виконання розрахунків та їх обґрунтованого аналізу. На першому етапі обираємо параметри диференціації компаній в галузі: Кількість магазинів (i_1); Кількість працівників у мережі (i_2); Товарообіг за рік (i_3); Середня кількість покупців за день (i_4); Кількість проєктів з якими співпрацюють (i_5). Будуємо допоміжну Таблицю 1 для порівняння існуючих конкурентів за різними параметрами. Для побудови КСГ ринку розроблено допоміжну таблицю аналізу даних (табл. 1), в якій виділені параметри диференціації компаній, а також вибрані ті організації, на підставі інформації про які будується карта.

Таблиця 1. Допоміжна таблиця аналізу даних для побудови КСГ

ТТ	Кількість магазинів в Україні (i ₁)	Кількість працівників у мережі (тис. осіб.) (i ₂)	Товарообіг за рік (млрд. грн.) (i ₃)	Середня кількість покупців за день (млн) (i ₄)	Кількість проєктів з якими співпрацюють (i ₅)
«АТБ-МАРКЕТ» (А)	1316	55	149,8	4	12
Fozzy Group «Сільпо» (В)	299	39,4	64,4	2,7	16
ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет» (С)	22	6	15,5	3,2	3
ТОВ «Varus» (D)	111	6,7	11,3	1,8	2

Подальшим етапом є розташування підприємств на карті, яке відбувається на базі таблиці аналізу даних для побудови КСГ (див. табл. 1). Разом з тим виникає питання щодо розташування підприємств відносно одне одного в одному квадранті. Для обґрунтованого вирішення цього питання пропонуємо під час аналізу даних зазначати в таблиці не лише відповідність певному показнику параметра диференціації, але й певний ступінь показника: 1 – низький (мінімальний), 2 – середній, 3 – високий (максимальний).

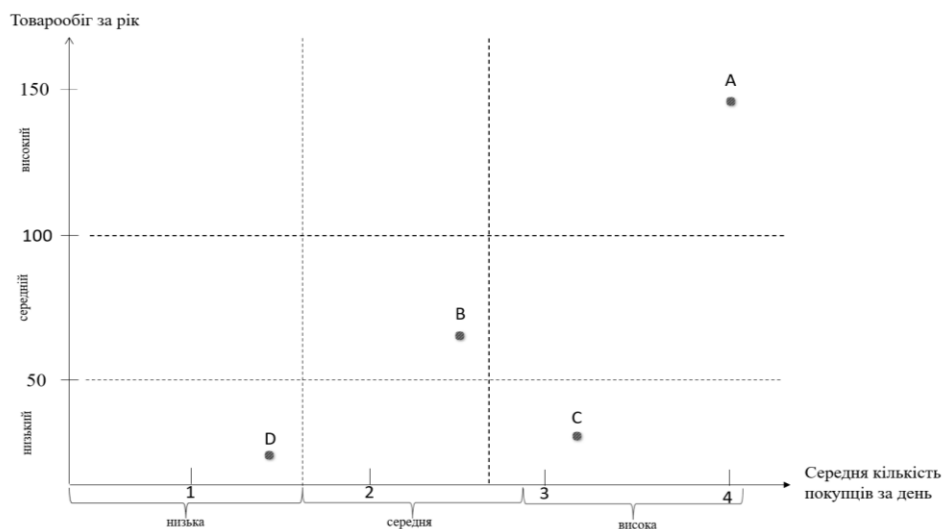

Рис.1. Карта стратегічних груп виробників молочної продукції

Як бачимо з проведеного аналізу, «АТБ-МАРКЕТ» майже за всіма показниками займає позицію лідера на ринку. Fozzy Group «Сільпо» є сильним конкурентом і займає лідерські позиції, відносно кількості проєктів (благодійних, розважальних, екологічних тощо), з якими працює. ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет» є відносно слабким конкурентом, через масштаб і через продовження роботи з країною-агресором у 2022 році. ТОВ «Varus» є відносно

сильним конкурентом через активне масштабування та нарощення виробництва. Проведемо аналіз цілей і стратегій дій конкурентів ТОВ «АТБ-МАРКЕТ» (табл. 2).

Таблиця 2. Аналіз цілей і стратегій дій конкурентів ТОВ «АТБ-МАРКЕТ»

Фактор аналізу	Fozzy Group «Сільпо»	ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет»	ТОВ «Varus»
Масштаб конкуренції	Національна	Національна	Національна
Стратегічний намір	Бути домінуючим лідером	Стати лідером за масштабом	Переміститися в галузі на одну-дві сходинки вгору
Мета в боротьбі за долю ринку	Утримання існуючої частки ринку та захоплення нової	Експансія за рахунок зовнішнього зростання	Експансія за рахунок зовнішнього зростання
Характер дій	Оборонна та наступальна	Оборонна	Наступальна
Конкурентна стратегія	Зважена цінова політика та активна соціальна та екологічна позиція на ринку	Акцент на поліпшенні якості обслуговування та масштабах	Акцент на високій якості власного виробництва на масштабуванні

Таким чином, провівши аналіз, можна зробити наступні висновки. Конкурент Fozzy Group «Сільпо». Можливий сценарій дій конкурента: підвищення зацікавленості споживача, шляхом введення акційних пропозицій та участі у проектах. Можливі дії у відповідь компанії «АТБ»: збільшення інтересу споживача шляхом залучення його в нові проекти та акції. Конкурент ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет». Можливий сценарій дій конкурента: розширення пропозицій відносно товарного асортименту та масштабування гіпермаркетів. Можливі дії у відповідь компанії «АТБ»: створення більш вигідної цінової політики та акцент на зручність географічного розташування магазинів. Конкурент ТОВ «Varus»: Можливий сценарій дій конкурента: масштабування торгових точок та акцент на високоякісне власне виробництво. Можливі дії у відповідь компанії «АТБ»: популяризація та якість власного виробництва.

Література:

1. Про компанію АТБ. URL: <https://www.atbmarket.com/uk/about>
2. Характеристика та послуги торгового підприємства ТОВ «АТБ-маркет». URL: https://studwood.net/848020/marketing/harakteristika_poslugi_torgovogo_pidpriyemstva_market